

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

1
2
3
4
5
6
7

תמ"ש 11181/02
תמ"ש 11182/02
תמ"ש 11183/02
תמ"ש 11184/02
תמ"ש 11185/02
תמ"ש 32910-08-10

בפני: כב' השופטת ענת אלפסי

התובע / התובע מ.ל.

הנתבעת/התובעת נ.ל.

פסק דין

8
9

עניינו של פסק דין זה, בחמש תובענות הדדיות של בני זוג אשר חייהם המשותפים נסתיימו זה מכבר, ועניינן שאלת החיוב במזונות אשה, חלוקת הרכוש המשותף, ודמי שימוש ראויים.

11

12

13

א. רקע והליכים:

14

15

16

17

18

19

20

הגב' נ.ל. ומר מ.ל., נישאו בשנת 1960 והביאו לעולם שלושה ילדים. במהלך השנים עבדו למחייתם, רכשו בית, שתי מכוניות ונכס להשכרה. בנוסף, ירשו נכסים מהוריהם. לאחר שבגרו ילדיהם, ולאחר שהאשה פרשה לגמלאות, גבה טורא ביניהם. ביום 2.7.02, לאחר מריבות ועלבונות שספגו זה מזו, יצא האיש את ביתו ועבר לדירה קטנה. בשלב זה, נפתחו ההליכים המשפטיים ביניהם, כפי שיפורט להלן:

21

22

23

24

25

26

1. ביום 21.8.02 הגישה האשה כלפי האיש **תביעה למזונות אשה**, בתמ"ש X0, בטענה כי לאחר פרישתה לא נותרו בידיה אלא סכומים פעוטים ממבטחים ומקצבת זקנה, בעוד לאיש הכנסות גבוהות הן מקצבת הנכות והן מעסקיו השונים. האיש טען כי אינה זכאית למזונות אשה וכי הכנסותיו מצומצמות יותר. בדיון מיום A. הודיעו על הסכמה, לפיה האיש ישלם למזונות האשה 2,600 ₪ לחודש, בנוסף לקצבת הזקנה מהמוסד לביטוח לאומי ולתשלומי הפנסיה ממבטחים. בנוסף, יישא בפרמיות עבור ביטוחי החיים שלה

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

בחברת "הדר ו' דקלה". עוד נקבע כי היה ותעבוד ותשתכר, לא יהא הדבר עילה להפחתת מזונות. הסכמה זו קיבלה תוקף של פסק דין ובכך נסגר התיק.

2. ביום 17.5.06 הגיש האיש **תביעת גירושין** בבית הרבני, אך זו לא נתבררה עד תומה.

3. ביום 12.6.06 הגיש האיש **תביעה לפירוק שיתוף** במספר נכסים, בתמ"ש x1. בהסכמת הצדדים, ניתן צו לפירוק שיתוף בדירת המגורים המשותפת ובמשרד המושכר, תוך מחיקה טענה לגבי כספים המוחזקים אצל האשה.

שמאי שמונה להעריך שוויים, קבע כי שווי הדירה 650,000 ₪ ושווי המשרד 380,000 ₪. אשר לדירה, ביום 24.12.08 רכשה האשה את חלקו של האיש בה עבור 300,000 ₪. אשר למשרד, מונה כונס נכסים לצורך גביית דמי השכירות, פינוי השוכר ולמכירתו, אלא שהשוכר מערים קשיים ועל כן טרם נסתיים בירוורו של עניין זה. טענה נוספת בתובענה, הנוגעת לכספים המוחזקים אצל האשה, נמחקה בהסכמה.

4. ביום 30.4.07 הגיש האיש **תביעה למתן פסק דין הצהרתי לגבי הרכוש המשותף**, הזכויות והחובות כאחד, בתמ"ש x2, על יסוד חזקת השיתוף בין בני זוג.

5. ביום 10.9.07 הגישה אף האשה **תביעה בעניין הרכוש המשותף**, זכויות וחובות, בתמ"ש x3, על יסוד חזקת השיתוף בין בני זוג, בה דרשה גם פירוק השיתוף בנכסים הללו.

6. ביום 9.1.08 הגיש האיש **תביעה לקבלת דמי שימוש ראויים** בדירת המגורים המשותפת, בתמ"ש x4, בגין התקופה שממועד עזיבתו את הבית ועד פירוק השיתוף בפועל.

7. ביום 9.1.08 הגיש האיש **תביעת לביטול חיובו במזונות אשה**, בתמ"ש x5 בטענה כי חל שיפור משמעותי במצבה הכלכלי של האשה, ובטענה כי החיוב מנציח את הנישואין.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

8. ביום 18.8.10 הגיש האיש אף **תביעה לחיוב האשה במחצית ההוצאות** שהוציא לשם שיפוץ המשרד המושכר, בתמ"ש 6א, בה ייצג את עצמו. האשה, בכתב הגנתה, טענה כי את כלל השיפוצים הללו ביצע על דעת עצמו, ועל כן אין מקום לחיובה בדבר. האיש לא הגיש סיכומים בעניין זה, ומכאן שזנח תביעתו זו.

5

6 **בישיבות קדם המשפט** הועלו הצעות רבות לסיום העניין בהסכמה, אך הדבר לא נסתייע.

7 **דיוני ההוכחות** התפרסו על פני 11 ישיבות, במהלכן נשמעו בעלי הדין, רואה החשבון של האיש וגיסה של אשה, אצלו רוכזו הנתונים לגבי הכספים שירשה מהוריה המנוחים. במהלך דיוני ההוכחות ואף לאחר סיום שמיעתם, נעשה נסיון נוסף לסיום העניין בהסכמה, אך גם זה, למרבה הצער, לא עלה יפה, חרף שיתוף הפעולה מצד שני עורכי הדין.

11 **משכך, הוגשו סיכומים**, מהם עולה כי חלק מן הטענות שהועלו בכתבי הדין נזנחו, וטוב שכך, הואיל ובמהלך דיוני ההוכחות נתברר כי אין טעם לדון בהם.

13 **לפיכך, במסגרת פסק הדין** יתבררו רק השאלות שנותרו במחלוקת: תחילה שאלת החיוב במזונות אשה; לאחריה חלוקת הרכוש המשותף; ולבסוף הטענה בדבר דמי שימוש ראויים.

15

16 **ב. התביעה לביטול החיוב במזונות אשה:**

17

18 **1. טענותיו המרכזיות של האיש הן אלה:**

19

20 ראשית, **כי הסכם המזונות נעשה לפרק זמן מוגבל** על מנת לאפשר סיום כלל העניינים בהסכמה, אך למעשה גרר הדבר סרבנותה של האשה לגירושין, חרף העובדה ששני הצדדים אינם מעוניינים בהמשך ניהול חיים משותפים, הואיל וכל עוד מקבלת התשלום אינה מעוניינת בגירושין;

23

24 שנית, **כי חל שינוי נסיבות מהותי** מאז אושרה ההסכמה וקיבלה תוקף של פסק דין, הואיל ומצבו הכלכלי הידרדר בעוד מצבה הכלכלי של האשה השתפר בשל כספים שקיבלה בירושה, לרבות דמי שכירות בגין שתי דירות בחיפה וכספים נוספים שדבר קיומם נודע לו רק במהלך ההליכים הנוספים שהתנהלו בין הצדדים.

29

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

שלישית, כי המשך חיובו במזונות יהא חסר תום לב לאור הנסיבות המפורטות לעיל.

2. טענותיה המרכזיות של האשה הן כדלקמן:

ראשית, כי החיוב במזונות הינו בגדר פסק דין חלוט, אשר רק שינוי נסיבות קיצוני עשוי לאפשר שינויו. היא עצמה נכונה היתה לנסיון שלום בית, אך האיש הוא שסירב לכך, ואין כל סיבה לקפח זכויותיה.

שנית, כי אין שינוי נסיבות מהותי, הואיל והטענה בדבר הנכסים להם זכאית עקב מתנה או ירושה, אינה רלוונטית לעניין חיוב במזונות אשה;

שלישית, כי אין כל חוסר תום לב מצידה, אלא מצד האיש.

3. ההלכה פסוקה בכל הנוגע לשינוי חיוב במזונות אשה, קובעת כי רק שינוי נסיבות קיצוני עשוי להצדיק שינוי גובה החיוב (או ביטול החיוב) במזונות אשה, היינו, מדובר בשלב ראשון שהוא בגדר תנאי מקדמי אותו יש לבחון לפני כל שאלה אחרת.

ר' ע"א 442/83 קס נ' קס, פ"ד לח(1) 767.

נקבע כי רק במקרה בו אכן חל שינוי נסיבות קיצוני, ניתן להגיע לשלב השני בו תיבחן מחדש שאלת החיוב, על יסוד העקרונות המנחים בעניין החיוב במזונות אשה, ואף זאת בשני חלקים:

בחלק האחד, יש לבחון האם קיים סיכוי לניהול חיים משותפים. בעניין זה נקבע כי אין להנציח עד אין קץ חיים משותפים שאיש מן הצדדים אינו חפץ בהם.

בפסק הדין שניתן בבית המשפט העליון ביום 13.6.07 בתיק ע"מ 3147/07 פלונית נ' פלוני על ידי כב' השופט רובינשטיין, נפסק כדלקמן:

במסגרת שיקול דעתו על בית המשפט להביט על התמונה בכללותה, ולהכריע לפיה האם בהתחשב במכלול הנסיבות של יחסי הצדדים יש מקום לאפשר דיון מחודש במזונות. בהקשר זה נקבע, כי על בית המשפט לבחון האם הוגשה התביעה בחוסר תום לב. כבר נפסק כי לחיוב המזונות היבט חוזי (ראו ע"א 32/81 צונן נ' שטל, פ"ד

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

לז(2) 761), הכפוף לדרישת תום הלב הקבועה בסעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973; ראו לדוגמה ע"א 468/84 קוטלר נ' קוטלר (לא פורסם); (תמ"ש (כפר-סבא) 17150/03 מ. נ. מ. נ. (לא פורסם); ולדרישות נוספות, כגון תקנת הציבור הקבועה בסעיף 61 לחוק החוזים (חלק כללי) (פרשת צונן הנזכרת; תמ"ש (תל-אביב-יפו) 16650/97 ש' פ. נ' ר' מ' פ (לא פורסם)). לאחרונה קבע בית המשפט המחוזי בירושלים בהסתמכו על פסיקה מבית משפט זה:

"צודקות המשיבות כי האיש חייב במזונות אישתו טרם מתן הגט, קל וחומר כאשר היא אינה יכולה להתפרנס ממעשה ידיה. אולם כאשר כבר הוכרע העניין הרכושי, והוסר המכשול למתן הגט, אזי יש לשקול אף את שיקולי הצדק ושיקולי תקנת הציבור כאשר אנו פוסקים את מזונותיה של האישה..."

מהותה של תקנת הציבור... 'משקפת את "האני המאמין" החברתי של שיטת המשפט. היא מבטאת את הערכים, האינטרסים והעקרונות המרכזיים והחיוניים, אשר שיטת המשפט מבקשת לשמר ולפתח (ראו פרשת אפרת, בעמ' 778). באמצעות תקנת הציבור מבטיחה שיטת המשפט התנהגות ראויה ביחסים הבינאישיים (מפי הנשיא ברק ברע"א 8256/99 פלונית נ' פלוני, פ"ד נח(2) 213, 228; ראו דנג"צ 4191/97 רקנט נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד נד(5) 330, 363" (שם, עמ' 228)..."

מהפרוטוקולים של בית משפט קמא ומהעדויות אשר הוצגו בפניו, עולה כי פני האישה לגירושין, זאת בניגוד לטענותיה בערעור זה. במצב כזה, תקנת הציבור היא שלא נתיר לאחד מבני הזוג "לעגן" את האחר... (ע"מ (ירושלים) 765/05 פלוני נ' אלמונים (לא פורסם) - השופט י' שפירא, ההדגשה הוספה - א"ר; ראו גם תמ"ש (כפר-סבא) 8840/01 משה נ' משה (לא פורסם)).

גישה זו, בכל הכבוד, עולה בקנה אחד עם התפיסה ה"כולית" שביסוד הקמתו של בית המשפט לענייני משפחה, אשר לא כבתי המשפט האזרחיים ה"רגילים" בימים משכבר, עוסק הוא בכל ענייניה של המשפחה בפני מותב אחד (למעט מה שמסור לבתי הדין הרבניים). אזכיר, כי הצעת החוק שביסודו של חוק בית משפט לענייני משפחה התשנ"ה-1995 נקראה "הצעת חוק לתיקון דיני המשפחה (ריכוז סמכויות השיפוט) התשנ"ה-1994" (הצעות חוק תשנ"ה, 152), ושורשיה – כאמור בדברי ההסבר (שם) – בהמלצת ועדה לבחינת יישום דיני המשפחה בראשות השופט אלישע שינבויס ע"ה. אותה ועדה נכבדה כתבה: "ריכוז סמכויות ייעל את המערכת, ימנע כפילויות בדיון ובהרשעות שיפוטיות, יאפשר פתרון שיטתי

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

ומגובש יותר ... (כמצוטט שם). ואכן, עוד זכורני בבית המשפט המחוזי העידן שבו יכולים היו תיקיה של אותה משפחה להידון בעת ובעונה אחת בפני שופטים שונים של בית המשפט, זה במזונות וזו בהסדרי ראייה, ובית משפט השלום דן בפירוק שיתוף ועוד כהנה. המצב נשתנה עם כינונו של בית המשפט לענייני משפחה. הוא הדין לעצם הנושאים, עניין הקרוב יותר לדיונו הנוכחי, קרי, המבט הרחב שבו משקיף בית המשפט לענייני משפחה על כלל ענייניה של המשפחה; ראו רע"א 6558/99 חבס נ' חבס, פ"ד נד(4) 337, 342-343 (הנשיא ברק).

ברוך זו אין איפוא להתייחס לסוגיית המזונות באופן מנותק לחלוטין מסוגיית הרכוש ופירוק הזוגיות. על כל מקרה להיבחן לפי נסיבותיו. לבית המשפט לענייני משפחה כלים - הן במסגרת שיקול דעתו הדיוני (ראו לאחרונה בע"מ 8873/06 פלוני נ' פלוני (טרם פורסם), והן במסגרת הדין האישי (ראו לדוגמה בע"מ 2948/07 פלונית נ' פלוני (טרם פורסם) - להתחשב במכלול הנתונים שלפניו...

במקרה שלפנינו נקבע, כממצא עובדתי, כי המבקשת היא המעכבת "ללא סיבה של ממש" את הגירושין (עמ' 57 לפסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה), המבקשת אמנם מפנה להחלטות בתי הדין הרבניים שלא חייבו את המבקשת בגט - אך גם שם נקבע כי על אף הביקורת על התנהלות המשיב, והחשש להתרת הרצועה ופגיעה במסגרת הנישואין, אין מעשית סיכוי של ממש לאיחוי הקרע".

(ההדגשות בכל מקום הן שלי, ע.א.).

ר' גם פסק הדין בתמ"ש (ב"ש) 34406-04-12 פלונית נ' אלמוני שניתן ביום 6.11.13 על ידי כב' השופט גביון (נבו מאגרים משפטיים), בו נקבע כי אין מקום לחיוב במזונות אשה אשר כופים על הבעל "נישואי נצח" אשר כל מטרתם המשך חיובו במזונותיה חרף העדר סיכוי לחיים משותפים כלשהם, מטעם שני הצדדים.

בחלק האחר, יש לבחון מצבם הכלכלי של הצדדים, היינו האם מצבם הכלכלי מצדיק חיוב האיש במזונות אשתו, או שמא מצבה הכלכלי של האשה יציב דיו על מנת להמשיך ולספק את רמת החיים בה הורגלה עם בעלה. בעניין אחרון זה יש

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

להביא בחשבון את כלל נכסיה, לרבות אלה שקיבלה בירושה או במתנה. הנכסים הללו אמנם יישארו בבעלותה הבלעדית, אך לא ניתן להתעלם מקיומם.

תחילתה של פסיקה זו בתמ"א 137/90 שם טוב נ' שם טוב, תקדין מחוזי 227(1)92, בו נפסק כי במצב בו החזיקה האשה ניירות ערך וקופות גמל בגובה 64,000 ₪, יש לקזז סכום של 640 ₪ לחודש מדמי המזונות שהיה הבעל חייב לשלם לאשתו.

המשכה של מגמה זו בתמ"א 4779/98 כהן נ' כהן, תקדין מחוזי 92(4)126, בו נפסק כי הכנסות האשה מדירה שברשותה ומכספים שבחסכוניותה ובקופת תגמולים יש בהן כדי לספק מזונותיה מכל סוג שהוא די והותר ועל כן אין לחייב הבעל במזונותיה.

לפיכך, בעניין שבפנינו, תחילה יש לבחון האם חל שינוי נסיבות קיצוני במצבם הכלכלי של הצדדים, ולאחר מכן לבחון שאלת החיוב, על שני שלביה.

4. מן הכלל את הפרט – שלב ראשון:

האם חל שינוי מהותי במצבה הכלכלי של האשה?

עיון בכתב הטענות על נספחיהם, בתצהירים ובעדויות, מעלה כדלקמן:

(א) מדובר באשה חרוצה, אשר גידלה שלושה ילדים עבדה במקומות שונים, כאשר ב 22 השנים אחרונות **כנהגת אוטובוס** (ואף היתה הנהגת הראשונה באשקלון). בנובמבר 1998 סיימה עבודתה. לטענתה, התפטרה, לא קיבלה פיצויים ואף אינה יודעת מהן הזכויות שצברה.

בעדותה ציינה כי מקבלת **תשלומי פנסיה** מ "מבטחים" בגובה 414 ₪ לחודש. בנוסף, הודתה כי כאשר באה להסדיר ענייניה התברר לב כי זכאית לסכום של

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

18,000 ₪, אך היא בחרה לשמור סכום זה בחברת מבטחים, תוך שמירת זכותה
למשוך סכום זה בעת הצורך (עמ' 71 ש' 22-28);

בנוסף, מקבלת **קצבת זקנה** בגובה כ – 1,700 ₪ לחודש (עמ' 72 ש' 2), אשר
ברבות הימים עלה והגיע לכ- 1,800 ₪ לחודש.

(ב) בעת אישור ההסכם "היתה בעלת מחצית הזכויות **בדירת המגורים** המשותפת,
דירת פנטהאוס בעיר א.א. בת חמישה חדרים, השוכנת במרומי הקומה השביעית.
ביום 24.12.08 רכשה מחצית הזכויות הדירה מבעלה, תמורת 300,000 ₪ ועל כן
בעת בירור התובענה היתה בעליה של הדירה במלואה. יש להניח כי בינתיים עלה
ערך הדירה. כיום, מחזיקה האשה בדירה זו לבדה. בעדותה הודתה כי מדובר
בדירה גדולה, אשר שלושה מחדריה מלאים בציוד השייך לילדי הצדדים.
בעדותה הודתה כי יש הגיון כלכלי במכירת דירה זו ורכישת דירה בת שני חדרים
תחתיה (עמ' 72 לפרוטוקול).

(ג) בעת אישור ההסכם היתה בעלת מחצית **המשרד** הנמצא בעיר ק.ג. ומוחזק על ידי
שוכר. כלפי השוכר הוגשה תביעת פינוי בשל אי תשלום דמי שכירות, והעניין
טרם נסתיים. בעניין זה לא חל כל שינוי.

(ד) **ביום 24.1.03 נפטרה אמה של האשה, ומעזבונה ירשה האשה מספר נכסים**,
המוחזקים כולם אצל אחותה, ומנוהלים על ידי בעלה של אחותה, (שאף הוא
מסר עדות, כאמור לעיל). ואלה הנכסים:

(1) **ירשה כספים בגובה \$ 70,000**, שנתנו פירותיהם ועומדים כיום על כ –
\$ 72,000. הדבר נמסר הן בעדות האשה והן בעדות בעלה של אחותה (עמ'
158 ש' 19-30).

(2) **ירשה מחצית משתי דירות בעיר ח"פ, יחד עם אחותה, ואלה הדירות:**

האחת - דירה גדולה יותר, ששוויה כ – \$ 250,000. הדירה היתה מושכרת
בעבר תמורת 1,700 ₪ וכיום תמורת 2,000 ₪ לחודש.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

השניה – דירה קטנה יותר, ששוויה כ – \$ 120,000. דירה זו היתה מושכרת בעבר לסירוגין, וכיום תמורת 1,600 ₪ לחודש.

שתי הדירות נקיות ממשכנתא או מחובות, ובשנת 2008 עברו שיפוץ שעלותו 30,000 ש"ח.

חלקה של האשה מתוך דמי השכירות הינו 1,800 ₪ לחודש. לטענת הגיס בשל הוצאות שונות אותן יש לקזז מדובר בסכום של 1,600 ₪ לחודש נטו, אך עיון בדבריו מעלה כי ההוצאות אותן מייחס לדירות הללו לוקות בגוזמא, כגון הוצאות בגין ארוחת צהרים שסעדו הצדדים בחיפה כאשר נסעו לשם על מנת לבדוק מצב הדירות.

הסכום שהצטבר לטובת האשה מדמי השכירות עד כה, עומד על כ- 42,000 ₪, כפי שמודה בעדותה האשה, וכפי שמודה בעדותו הגיס (עמ' 85-87, וכן עמ' 103-106).

3) ירשה עם אחותה חלק בשלושה בניינים הנמצאים באחת מבירות אירופה:

בניין אחד נמכר תמורת 410,000 אירו וחלקה של האשה הינו 41,000 אירו. הסכום שהועבר אליה בפועל עומד על 26,000 אירו, הואיל ולטענת הגיס זהו הסכום שבאמת מגיע לה, לאחר חישוב פחת והוצאות שונות.

שני הבניינים האחרים ערכם עומד על 2,000,000 עד 2,500,000 אירו. חלקן של שתי האחיות הינו 20%, שהם 500,000 אירו. חלקה של האשה הוא 10%, קרי 250,000 אירו. לטענת הגיס, עדיין אינם מקבלים דמי שכירות עבור בניינים אלה (עמ' 169-170).

לגבי כלל הנכסים שירשה: הכספים שנתקבלו מכלל הנכסים (הן הדירות בארץ בחיפה והן הבניינים באירופה) הופקדו לחשבון הבנק של אחותה, עליה סומכת לחלוטין. מכספים אלה שילמה חלקו של הבעל בדירה. מעולם לא חשבה למכור הנכסים, הואיל ואינה זקוקה לכך, אך תשוחח על כך עם אחותה (עמ' 93-94).

כאשר נשאלה האם נכון שאינה מבקשת הכסף מאחותה פשוט מפני שאינה זקוקה לו, השיבה "אין לי תשובה על זה" (עמ' 118 ש' 26).

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

1

2

ה) באשר לרמת החיים בה מתנהלת:

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

מן העדויות עולה כי האשה כלל אינה יודעת מהו הסכום הנדרש לה עבור רכישת מזון שבועית (עמ' 106 ש' 11-20). לטענתה, ביגוד והנעלה רוכשת בצמצום יחסית, ועבור תרופות מוציאה כ – 300 ₪ לחודש (עמ' 116-117). בהמשך הודתה כי התרופות הקבועות על פי אישור עדכני מהרופא עולות כ- 50 ₪ לחודש (עמ' 119 ש' 1-4). עוד הודתה כי אינה נדרשת לשלם משכנתא או דמי שכירות. עבור ארנונה ומים משלמת 700 ₪ לחודשיים, עבור חשמל 400-500 ₪ לחודשיים, ועד בית 120 ₪ לחודש, כבלים 230-240 ₪ לחודש (עמ' 110).

בנוסף, מכרה מכוניתה הקטנה ורכשה מכונית ששוויה כ – 4,000 ₪ ורכשה תחתיה **מכונית** שעלותה כ – 56,000 ₪ (כפי שיפורט במסגרת תביעות הרכוש). עניין זה מלמד אף הוא על חיזוק מצבה הכלכלי.

כאשר נשאלה מה הוצאותיה החדשיות הכוללות, השיבה כי אינה יודעת ושיערה שמדובר ב – 7,000 ₪ לחודש (סכום מופרז לכל הדעות). האשה אף לא ידעה לומר מהו סכום הרכישות שמבצעת בכרטיסי אשראי. כאשר נאמר לה כי ההוצאה הממוצעת על פי כרטיסי האשראי עומדת על 1,400 ₪ לחודש, השיבה כי ייתכן ועל סכום זה יש להוסיף תשלומים עבור הוצאות חריגות (עמ' 109). כשנאמר לה כי כלל הוצאותיה אינן עולות על 2,500 ₪ לחודש, נתון בעולה בקנה אחד עם התשובות שמסרה קודם לכן, לא ידעה מה להשיב עמ' 118 ש' 11-5).

על פי דפי החשבון מהבנק, בכל חודש חוסכת האשה 2,000 ₪ עד 3,000 ₪ לחודש. בעדותה הודתה כי חוסכת, כדי שלא תימצא בחובות (עמ' 112 ש' 22 – 30 וכן עמ' 114 ש' 2-5).

כשנשאלה מדוע יש לשלם לה מזונות בהיותה בעלת נכסים כה רבים, השיבה שאינה יודעת (עמ' 109). בסוף חקירתה הנגדית (עמ' 123 ש' 9-11):

ש. "אם יש לך כ"כ הרבה כספים שעכשיו את יודעת עליהם, במאות אלפי ₪, למה שבית המשפט יתן לך מזונות?

ת. אין לי תשובה לזה, השאלה מכשילה".

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

1
2 **המסקנה** העולה מן הדברים הללו היא כי בשונה מהמצב ששרר עובר לחתימת
3 ההסכם, בו התקיימה האשה מקצבת זקנה (בגובה כ – 1,700 ₪) ועוד פנסיה (בגובה
4 כ – 400 ₪), היינו – בסכום כולל של 2,100 ₪);
5

6 הרי שבמועד הגשת כתב התביעה לביטול החיוב במזונות, היתה בעלת נכסים רבים
7 אותם קיבלה בירושה, ועל כן בנוסף לתשלום השוטף אותו מקבלת בכל חודש ואשר
8 מגיע כיום ל – 2,200 ₪ לחודש, מקבלת גם 1,800 ₪ לחודש בגין הדירות בארץ, כך
9 שההכנסה השוטפת לחודש עומדת על כ – 4,000 ₪ לחודש.

10
11 בנוסף, עומד לרשותה סכום 18,000 ₪ ממבטחים, כ 72,000 אירו בגין הכספים
12 שירשה מאימה, ועוד 41,000 אירו בגין הבניינים באירופה. הסכום הכולל עומד על כ
13 - 470,000 ₪. בעתיד תהא זכאית אף לקבלת דמי שכירות בשיעור 10% מאלה
14 שיתקבלו מהשכרת הבניינים באירופה.

15
16 התוצאה היא כי גם אם תרצה להגדיל הכנסתה כך שתעמוד על כ – 5,000 ₪ לחודש,
17 תוכל לעשות זאת מתוך הכספים העומדים לרשותה, למשך כעשרים השנים הבאות.

18
19 סכום זה בוודאי יספק לכלכל את האשה על כלל צרכיה, עבור מדור אינה צריכה
20 לשלם דבר, ועובדה היא כי די בהכנסות הקיימות כדי לאפשר לה לחסוך מעל 2,000
21 ₪ לחודש כפי שהודתה.

22
23
24 **5. האם חל שינוי במצבו הכלכלי של האיש?**

25
26 עיון בכתב הטענות על נספחיהם, בתצהירים ובעדויות, מעלה כדלקמן:

27
28 (א) האיש עבד במשרד הבטחון, עד אשר לקה בשמיעתו, ונקבעה לו נכות בשיעור
29 30%, בגינה מקבל מדי חודש קצבת נכות בגובה 7,400 ₪.

30 בנוסף, מקבל קצבת זקנה בגובה כ – 1,700 ₪ לחודש.
31 נתונים אלה אינם שנויים במחלוקת בין הצדדים.
32

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

1 (ב) בעת אישור ההסכם היה בעל מחצית הזכויות בדירת המגורים המשותפת, היא
2 דירת הפנטהאוס בעיר א"א ובה חמישה חדרים.

3
4 ביום 24/12/08 מכר הזכויות הדירה לרעייתו, תמורתן קיבל 300,000 ₪. בסכום
5 זה רכש שני משרדים בבניין בעיר סמוכה, את האחד מכר ואת השני מנסה
6 להשכיר.
7 מאליו מובן כי החלפת נכס אחד באחר אינה מהווה שינוי נסיבות.

8
9 (ג) בעת אישור ההסכם היה וגם כיום הינו בעל מחצית המשרד בעיר ק"ג ומוחזק על
10 ידי שוכר. במשך השנים שכר הדירה כלפי השוכר הוגשה תביעת פינוי בשל אי
11 תשלום דמי שכירות, והעניין טרם נסתיים. גם בעניין זה לא חל כל שינוי.

12
13 (ד) האיש ירש מהוריו המנוחים כספים באמצעותם רכש קרקעות בבירה אחרת
14 באירופה. את הקרקעות הללו מכר תמורת \$ 58,000 לאחר מועד הקרע, כפי
15 שיפורט במסגרת תביעות הרכוש. בעניין זה, אין כל שינוי מהותי, כי אם
16 בהחלפת נכס אחד באחר.

17
18 **המסקנה** העולה מן הדברים הללו היא כי מצבו הכלכלי של האיש נותר כפי שהיה
19 בעת חתימת ההסכם, כאשר זכותו במחצית הדירה הומרה בכסף ולאחר מכן בשני
20 משרדים. הכנסתו החדשית אמנם גבוהה יותר מזו של רעייתו, ועומדת על 9,200 ₪
21 לחודש, אך מתוך סכום זה עליו לממן דמי שכירות עבור הדירה בה מתגורר, כך שיש
22 להניח כי למחירתו נותר לו סכום של כ- 5,000 ₪ לחודש.

23
24 יוצא, איפוא, כי מצבו הכלכלי של האיש, לכל היותר נותר כפי שהיה. מצבה הכלכלי
25 האשה דומה, אך בנוסף הינה בעלת הנכסים שקיבלה בירושה.
26 משהגענו לכלל מסקנה כי חל שינוי נסיבות מהותי במצבה הכלכלי של האשה, יש
27 לבחון האם מלכתחילה יש מקום לחייב האיש בתשלום מזונותיה.

28
29 **6. מן הכלל אל הפרט – שלב שני:**

30
31 **ראשית, האם יש מקום לחייב במזונות אשה, בהעדר כל קשר בין הצדדים?**

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

1

2 מעדויות הצדדים עולה כי ברבות השנים, למרבה הצער, מאסו איש ברעהו. ניכר כי
3 שניהם אנשים טובים האוהבים את ילדיהם ונכדיהם, אלא שבערוב ימיהם, לא מצאו
4 עוד נחמה זה אצל זה. האיש יצא את ביתו ועבר להתגורר בגפו בדירה קטנה, והאשה
5 נותרה לבדה בבית הגדול והריק. בעדותם מודים שניהם כי אין להם עוד כל עניין
6 משותף.

7

8 האשה, שאמנם טענה כי נכונה היתה לנסות שלום בית, הודתה בעדותה כי בעיניה
9 מדובר באדם בלתי נסבל, הנוקט כלפיה לשון אלימה, אין היא רוצה בו, וגירושין אכן
10 עומדים על הפרק (עמ' 64). כשנאמר לה מפורשות שמוכן להתגרש ונשאלה ישירות
11 אם תסכים השיבה: "זו שאלה קשה, אני צריכה לחשוב עליה, תלוי גם איזה תנאים
12 הוא יציע" (עמ' 65 ש' 12-7). עוד הודתה כי אין ביניהם כל מערכת יחסים שבין בעל
13 לאשה, ושאין כל כוונה לחזור לחיים משותפים. משכך, מסכימה כי את הקשר
14 ביניהם ניתן להגדיר כ - "נשואים רק על הנייר" (עמ' 65 ש' 10 עד עמ' 67 ש' 13). עוד
15 הודתה כי לאחר שרכשה הדירה, החליפה מנעול ואינה מסכימה עוד שהאיש ייכנס
16 לביתה (עמ' 68 ש' 19 – עמ' 69 ש' 11). למעשה, מודה כי לא נותרו בה רגשות כלפיו,
17 והשיקול הכלכלי הוא (עומד במרכז (עמ' 104 ש' 20-2).

18

19 **שנית, האם יש מקום לחיוב במזונות אשה לאור מצבה הכלכלי?**
20 בעניין שבפנינו, כפי שפורט לעיל, גם אם היה סיכוי כלשהוא לכך שהצדדים ישובו
21 לחיים משותפים, לא היה כל מקום להשית על האיש חיוב במזונות אשתו, נוכח
22 העובדה שמצבה הכלכלי השתפר משמעותית, וכיום אף טוב ממצבו. הכנסה שוטפת
23 של 4,000 ₪ לחודש, אותה ניתן להגדיל בנקל ל – 5,000 ₪ לחודש, כאשר בפועל
24 חוסכת כ – 2,000 ₪ לחודש, וזכאית לנכסי נוספים אשר התשלומים שנתקבלו בגין
25 עד כה נושקים לחצי מליון ₪, בוודאי אינם מצדיקים חיוב במזונות אשה.

26

27 **נוכח האמור לעיל, אין עוד כל הצדקה להמשך חיובו של האיש במזונות אשתו, ועל כן**
28 **ייפסק החיוב במזונות האשה החל במועד הגשת התובענה האמורה.**

29

ג. תביעות הרכוש:

30

31 **מדובר בתובענות הדדיות: הראשונה מטעם הבעל, והשניה מטעם האשה.**

32

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

1. **טענתו המרכזית של האיש, במסגרת תמ"ש 2x, היא כי כלל ענייניהם של הצדדים התנהלו במשותף, למעט נכסים שנתקבלו המתנה או בירושה, ועל כן דורש:**

3

א. קבלת 100,000 ₪, שהם מחצית הכספים שמשכה האשה מחשבון הבנק שלה;

ב. קבלת 42,000 ₪, שהם מחצית הכספים שמקבלת האשה מהבן שי בגין החזר הלוואה שניתנה לו על ידי הצדדים במשותף, מחשבון הבנק שלה;

ג. קבלת 26,000 ₪ שהם מחצית הכספים שהוציאה האשה לרכישת מכונית לאחר מועד הקרע, לטענתו מתוך כספים משותפים;

ד. קבלת 14,100 ₪ ועוד כ – 207 ₪ לחודש, בגין מחצית כספי הפנסיה של האשה;

ה. קבלת 25,500 ₪ בגין השתתפות במחצית החוב לסילביו הכט והחוב לישראל כרט.

11

2. **טענתה המרכזית של האשה, במסגרת תמ"ש 3x, היא כי עניינה שלה התנהלו בנפרד, בחשבון הבנק שלה, בעוד ענייניו של האיש הם משותפים. על יסוד עמדה זו, דורשת כדלקמן:**

א. קבלת \$29,000, שהם מחצית התמורה שקיבל האיש, לאחר מועד הקרע, בגין מכירת שתי דירות שרכש באמצעות הכספים שירש מהוריו;

ב. קבלת מחצית הזכויות בשני מגרשים שרכש האיש מעבר לקו הירוק;

ג. קבלת 75,000 ₪, שהם מחצית הכספים שקיבל האיש בגין העסק שניהל;

ד. קבלת מחצית שווי המכונית בהן משתמש האיש;

ה. קבלת 60,000 ₪ בגין מחצית הלוואה שניתנה לבן (-) מתוך החשבון המשותף, חמש שנים טרם מועד הקרע, בטענה כי המתנה ניתנה ללא ידיעתה;

ו. 109,841 ₪ בגין מחצית דמי השכירות שקיבל האיש בגין המשרד המושכר מאז מועד הקרע, בתוספת התשלומים השוטפים שיקבל ממועד הגשת התביעה.

24

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

3. **המסגרת המשפטית** בה מתנהל השיח משפטי בענייננו, הינה **"חזקת השיתוף"**. זאת, הואיל ומדובר בצדדים שנישאו בשנת 1960, טרם כניסתו לתוקף של חוק יחסי ממון בין בני זוג (בשנת 1974 בלבד). עניין זה אינו שנוי במחלוקת בין הצדדים.

הלכה פסוקה היא לפנינו כי כאשר מדובר בבני זוג נשואים, קיימת חזקה שבדין לפיה הנכסים שצברו יחדיו במהלך שנות הנישואין הינם נכסים משותפים. זאת, למעט נכסים לגביהם נהגו מפורשות הפרדה, למעט נכסים שנתקבלו בירושה או במתנה, ולמעט כספים או נכסים שנתקבל בגין נכות של מי מהצדדים, שאז הנכס הוא אישי.

עקרון זה נקבע עוד בע"א 806/93 הדרי נ' הדרי, פ"ד מח(3) 685, בו פסק כב' הנשיא שמגר:

"...ספק אם רצוי לבטל – בשלב זה – באופן גורף את ההבחנה בין נכסים שנרכשו על-ידי אחד מבני הזוג לפני הנישואין לבין נכסים שנרכשו על-ידי שני בני הזוג לאחר הנישואין.

בעניין זה אני מעדיף לבסס את החלטה של חזקת השיתוף בתיק נתון על העובדות הנפרשות לפנינו, ובהן, למשל, משך הנישואין וטיב הנכס שבו מדובר, מאשר להחיל באורח אוטומטי את חזקת השיתוף על כל נכסי בני הזוג באשר הם.

במילים אחרות, אני סבור כי יש לבחון לגבי הנכס שבמחלוקת, על-פי השיקולים המקובלים עלינו, אם יש מקום להחיל את חזקת השיתוף".

על עקרון זה חזר בית המשפט העליון מספר פעמים בהמשך, והדברים ידועים.

ר' ע"א 595/69 אפטה נ' אפטה, פ"ד כה (1) 561

ר' ע"א 4151,4181/99 בריל נ' בריל, פ"ד נה (4) 709.

4. **מן הכלל אך הפרט:**

לאור העקרון שנקבע לעיל, יש לבחון שאלת השיתוף לגבי כל אחד מן הנכסים נשוא התובענה, כאשר מועד הקרע המוסכם הינו 2.7.02, היום בו יצא האיש את ביתו.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

1 **בפתח הדברים יובהר** כי מן העדויות (שיפורטו להלן) עולה כי הצדדים ניהלו
2 ענייניהם באופן שבו הכספים המשותפים הופקדו בחשבון המשותף בבנק A;
3 בעוד שהכספים אותם ראו ככספים אשר הבעלות בהם היא נפרדת, הופקדו
4 בחשבונות בנק נפרדים:

5
6 האיש ניהל חשבון נפרד, לרב בבנק B לגבי נכסים שקיבל בירושה ולגבי העסק
7 שניהל; בעוד האשה ניהלה חשבון נפרד בבנק C לגבי הכספים שקיבלה במתנה
8 מהוריה ואף לגבי חלק מן הכספים שקיבלה ממקום עבודתה.

9
10 כל אחד מן הצדדים הפקיד חלק ניכר מן הכספים השייכים לו לתוך חשבון הבנק
11 המשותף ואלה הם אמנם כספים משותפים, אך מעבר לכך שמר כל אחד לעצמו את
12 כספיו שלו.

13
14 **להלן, איפוא, התייחסות לכל אחד מן הנכסים נשוא התובענות:**

15 (א) באשר לנכסים שנתקבלו בירושה:

16
17
18 **האשה טוענת** כי בתקופת החיים המשותפים ירש האיש מהוריו כספים, באמצעותם
19 רכש שתי דירות באירופה, ומכר אותן בשנת 2003 (לאחר מועד הקרע) תמורת
20 \$58,000. בכספים עשה שימוש לטובת התא המשפחתי, ועל כן יש לראותם ככספים
21 משותפים ולחלוק בהם שווה בשווה.

22
23 **האיש לעומתה**, טוען כי הואיל ומדובר בנכסים שנרכשו באמצעות כספים שקיבל
24 בירושה, אין הם בני חלוקה, והעובדה שהומרו לכסף אינה מעלה ואינה מורידה
25 לעניין זה. עוד טוען האיש כי אף הוא אינו מעלה כל טענה לגבי נכסים שקיבלה
26 האשה בירושה מהוריה.

27
28 **עיון בעדויות** מעלה שברור היה לשני הצדדים כי זכויות אשר קיבלו בירושה אינן
29 בנות חלוקה. ב"כ האשה אף טוען כלפי האיש, בחקירתו הנגדית (עמ' 50 ש' 2-9):

30
31 "אני אומר לך שזה לחלוטין לא נכון, שאשתך אמרה לך מפורשות,

32 מה שאני מקבלת במתנה או בירושה זה שלי, כולל הפירות, ומה

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

שאתה מקבל בירושה כולל הפירות זה שלך, היתה הפרדה בין
מתנות וירושות שקיבלתם בחיי הנישואין".

לגוף העניין, אין לי אלא להצר על העלאת טענה מטעם האשה. דווקא היא, אשר
שמרה בקנאות כה רבה על הנכסים שקיבלה מהוריה, הן בחשבון הבנק הנפרד שלה
והן בחשבון הבנק של אחותה, אמורה היתה לכבד את הנכסים שקיבל האיש בירושה
מהוריו. האיש לא העז להעלות טענה כלשהיא לגבי הנכסים שקיבלה האשה בירושה
מהוריה, ולא היה כל מקום להעלאת טענה זו כלפיו. טענתה היא בבחינת "שלי – שלי
ושלך – שלי", ודי בכך כדי להבהיר מידת המופרכות שבה.

מעבר לכך, העובדה כי אדם החליט לרכוש דירות באמצעות כספים שקיבל בירושה,
אינו מוחזק כמי שהתכוון להכניסם לקופה המשותפת, אלא על כוונתו הברורה
להפריד רכוש זה מן הרכוש המשותף. העובדה שלאחר מועד הקרע בחר למכור דירות
אלה ולקבל תמורתן תשלום, כלל אינה רלוונטית לתקופה אשר טרם מועד הקרע.

העקרון הנוגע לתחלוף נכסים שנתקבלו בירושה, מצא ביטוי במספר מקורות:

ע"א 686/85 מערבי נ' מערבי, פ"ד מ (2) 631.

פרופ' רוזן בן צבי בספרו "יחסי ממון בין בני זוג" בעמ' 237-236

(ב) **כלי הרכב של הצדדים:**

באשר למכונתה של האשה:

האיש טען כי במועד הקרע היתה בבעלותה מכונת (-) ישנה. בשנת 2004 (כשנתיים
לאחר מועד הקרע) מכרה אותה תמורת 4,000 ₪, ולאחריה רכשה מכונת (-)
תמורת 56,000 ₪ מתוך כספים משותפים. מטעם זה, מבקש לקבל מחצית
ההפרש, בגובה 26,000 ₪;
האשה טענה, לעומתו, כי את ההפרש מימנה ממקורותיה שלה, לאחר מועד
הקרע, ועל כן אין כל מקום להעביר לו מחצית הסכום. עוד טוענת כי את מכונת
(-) נרכשה על ידה, מתוך כספי מתנה שהעבירו לה הוריה.

באשר למכונתו של האיש:

האשה טענה כי זכאית לקבל מחצית שוויה של המכונת בה נוהג האיש;
בעוד האיש טען כי מדובר בכלי רכב המיועד לנכה, ואשר ניתן לו מטעם משרד
הבטחון, כך שכלל אינו בגדר נכס משותף.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34

באשר לשתי המכוניות:

עיון בעדות האשה מעלה כי כאשר נשאלה מדוע לבעלה לא מגיעים כספים בגין המכונית שלה, השיבה (בעמ' 105 ש' 25-28):

"מה זאת אומרת למה? זה כספי שלי. ולמה לי לא מגיע כספים מהמכונית שלו, אם הוא רוצה כספים מהיונדאי שלי?"

בכך צודקת היא לחלוטין, אך גם מודה בכך שתביעתה לקבלת מחצית שווי מכוניתו, לא היתה באה לעולם אלמלא טענתו של האיש כלפי מכוניתה.

עיון בעדות האיש מעלה כי כשנשאל אודות המכונית, השיב שקיבל ממושרד הבטחון הלוואה לרכישת כלי רכב לנכה, הפטור ממכס. אחת לשלוש שנים יש באפשרותו למכור את כלי הרכב הקודם ולרכוש אחר תחתיו. כלי הרכב כלל אינו שייך לו אלא למשרד הבטחון (עמ' 46 ש' 24 עד עמ' 47 ש' 8).

המסקנה היא כי המכוניות נמצאות בבעלות נפרדת ועל כן איש מן הצדדים אינו זכאי לקבלת מחצית שווי מכוניתו של רעהו, משני טעמים:

האחד - כי הבעלות במכוניות הנה נפרדת: האשה רכשה המכונית לאחר מועד הקרע, ולא ניתן להוכיח מקור הכספים; בעוד האיש קיבל מכוניתו בהטבה בשל היותו נכה, ועל כן מדובר בזכות השייכת לו בלעדית ואינה נכס בר חלוקה.

השני - כי עקרון זה מוסכם היה על שני הצדדים: שניהם הבינו כי כל אחד הינו בעל מכונית משלו, שאינה נכס בר חלוקה. האשה ככל הנראה ידעה שתתקבל טענתה לגבי מכוניתה שלה, ושלא תתקבל טענתה לגבי מכוניתו של האיש. יש להניח כי מטעם זה אף לא טרחה לצרף אסמכתא לגבי שווי המכונית האמורה. אמנם, די בהעדר אסמכתא לגבי שווי המכונית כדי לדחות רכיב זה של התובענה, אך כאשר קיים בנמצא נימוק לגוף העניין, אין טעם לבסס התוצאה על נימוק פרוצדורלי.

נוכח האמור לעיל, הנני דוחה הדדית טענות הצדדים בעניין המכוניות.

(ג) עסקיו של האיש – זכויות וחובות

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

באשר לזכויות:

האשה טוענת כי זכאית למחצית הזכויות שצבר האיש בעסק "מ.מ.", באמצעותו ניהל בעבר עסק של חנויות נעלים וביצע עסקאות שונות, לרבות הלוואות בשוק האפור. לטענתה, בשנת 2000 (טרם מועד הקרע) זכה בפסק דין לפיו זכאי ל – 161,000 ₪, ועל כן זכאית לקבל מחצית סכום זה.

האיש טוען מדובר היה בעסק לממכר נעלים וציוד ספורט. תחילה היו ברשותו מחסנים אשר נמכרו עוד בשנות השמונים, לאחר מכן המשיך לעבוד ובשנת 1996 נסגר העסק העיקרי.

בהמשך ניסה למכור אביזרי ספורט משומשים, אך לא הצליח. בהמשך שימש שם העסק לצורך הנפקת חשבונית לשוכר בקרית גת, אך מאז הפסיק לשלם, אין כמעט שימוש בעסק האמור. האיש מודה כי זכה בפסק דין בגובה 161,000 ₪, אותו עליו לקבל בתשלומים בגובה 5,000 ₪ לחודש, אך טוען בפועל השתמש בכספים הללו לשם כיסוי חובות: 90,000 ₪ הועברו לחברת (-) בע"מ. לפירעון חוב שלו כלפיהם, והיתרה הועברה לנושים אחרים.

עיון בעדות האיש מעלה כי האיש חזר על עדותו בעניין האופן בו עבר במסגרת העסק עוד התברר כי פנקסי החשבוניות של האיש נוהלו באופן בלתי מסודר, תוך שימוש בשני פנקסים בו זמנית. האיש ורואה החשבון שלו נחקרו בעניין זה ארוכות, אך למעט אי סדר לא הובאו ממצאים כלשהם מהם ניתן ללמוד על ההכנסות בלתי מדווחות בתקופת החיים המשותפים. חלק מן החקירה הנגדית הוקדש לשאלה מדוע אין בפנקסים אסמכתא לכך שהאיש רכש שני משרדים בכסף שקיבל ממנה בתמורה לחלקו בדירה. הואיל ומדובר בנכסים שנרכשו לאחר מועד הקרע, אין טעם לדון בשאלה זו, מה גם שהאיש רשאי לבחור לנהל ענין זה כעסקו הפרטי, ולא במסגרת החברה (עמ' 59-60 לפרוטוקול).

עיון בעדות האשה מעלה כי יודעת דבר קיומו של החוב האמור לחברת (-), אך סבורה כי מחצית היתרה מגיעה לה.

באשר לחובות:

האיש טוען כי על האשה לפרוע מחציתם של שני חובות משותפים:

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

1 האחד - חוב למר ס.ה. אשר הלווה לו 55,000 ₪, כאשר במועד הקרע נותרה
2 תרה 38,000 ₪; והשני – חוב לחברת האשראי בגובה 13,000 ₪.
3 לפיכך, מבקש לחייבה במחצית היתרה בגובה 25,500 ₪.
4

5 **האשה טוענת** כי אין כל מקום לחייבה בחובות הללו, הואיל וניתנו במסגרת
6 פעולות אישיות מובהקות של האיש, ואף יצאו מחשבון הבנק הנפרד שלו.
7 האשה מעלה ספק בדבר עצם קיום החוב ל.ה, נוכח העובדה שגם השיק וגם שטר
8 החוב נמצאים בידו (טענה התומכת דווקא בקיומו של החוב), ואף מעלה ספק
9 לגבי החוב כלפי ישראלכרט הואיל ולא ראתה כל מסמך בעניין זה.
10

11 **עיון בעדויות** מעלה כי האיש מודה בכך שהשיק שנתן למר ס.ה. (כנגד ההלוואה)
12 מיום 17.2.01 יצא מחשבונו הפרטי, אשר עובדת קיומו היתה ידועה לאשה (עמ'
13 41 ש' 22-29). באשר לחוב לחברת האשראי, מעולם לא הוצגה כל אסמכתא
14 לגביו.
15

באשר לזכויות ולחובות גם יחד :

16 עיון בעדויות דלעיל, מעלה כי בתקופה בה ניתן פסק הדין הכספי לטובת האיש
17 ובתקופה בה נצברו החובות לס.ה ולחברת האשראי, ניהל האיש את עסקיו
18 בחשבון בנק נפרד מן החשבון המשותף, אליו העביר כספים מפעם לפעם.
19
20

21 **במצב דברים זה**, אין כל מקום לחייב את האשה לשאת בחובותיו של האיש,
22 הואיל ועליו לפרוע החובות הללו בעצמו, מתוך הכספים בהם זכה במסגרת פסק
23 הדין. באשר להפרש הקטן שנותר, מקבלת אני את עדות האיש לפיה השתמש
24 בכספם אלה לשם פירעון חובות העסק. בנוסף, עולה מן העדויות כי היה ברור
25 לשני הצדדים שכספים אלה ישמשו את האיש לצרכי העסק שלו, כפי שהכספים
26 שקיבלה האשה ממקום עבודתה שימשו את צרכיה שלה.
27

28 **המסקנה היא** כי יש לדחות הן את תביעת האיש להשתתפות בחובותיו, והן את
29 תביעת האשה להשתתפות בכספים שקיבל, וישמשו אותו לפירעון החובות
30 כאמור.
31
32

33 (ד) חשבון הבנק של האשה:

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

1 **האיש טען** בכתב התביעה כי הצדדים ניהלו חשבון בנק משותף, ובמהלך השנים
2 הפקידו אליו שניהם משכורותיהם. בשלב מסוים, החלה להפקיד משכורותיה
3 לחשבון הבנק הנפרד שלה, ולהפריש רק חלק מן הכספים לחשבון הבנק
4 המשותף. ביום 11.8.02, מספר ימים לאחר מועד הקרע, משכה מחשבונה
5 200,000 ₪ בשיק בנקאי. לטענתו, הסכום משותף, ולכן זכאי לקבל מחציתו
6 בגובה 100,000 ₪.
7 במסגרת הסיכומים הוסיף האיש טענה לפיה עליה להשיב לו אף מחצית מהסכום
8 ששילמה תמורת הדירה בגובה 300,000 ₪, הואיל ומקורו של הסכום בכספים
9 משותפים אותם שמרה לעצמה.

10
11 **האשה טענה** כי אותם 200,000 ₪ נמצאים בבעלותה הבלעדית, ומטעם זה
12 הופקדו בחשבון בנק נפרד, אליו הפקידה כספים שקיבלה במתנה מהוריה. את
13 הכספים שקיבלה ממקום עבודתה לרב הפקידה בחשבון הבנק המשותף,
14 ולעיתים שמרה חלק בחשבונה שלה, דבר שהיה ידוע אף לאיש.

15
16 במסגרת הסיכומים התייחסה לטענה בעניין מקור התשלום בגובה 300,000 ₪,
17 טענה כי מדובר בטענה אשר לא זכרה בכתב התביעה, ועל כן הינה בגדר הרחבת
18 חזית אסורה. ייאמר מיד כי צודקת האשה בעניין זה ודי בכך כדי לקבוע כי אין
19 מקום לדון בטענה זו.

20 למעלה מן הצורך יצויין כי קיימת כפילות בין הטענות הללו, והדברים ברורים.
21 עוד למעלה מן הצורך ייאמר כי האשה, בעדותה, הבהירה כי מקור הכספים
22 בגובה 300,000 ₪ הינו אחותה, ועל כן אין לאיש כל זכאות לקבל חלק מהם.

23
24 **באשר להתנהלותם הכספית של הצדדים, בעדות האשה חזרה על עמדתה**
25 **בעניין, ואלה דבריה (עמ' 63 ש' 7-13):**

26
27 **"אני עבדתי, את כל משכורותי הכנסתי לבית, היתה תקופה שגם**
28 **לחשבון המשותף, רב הזמן לחשבון שלי, אבל מהחשבון שלי**
29 **הוצאתי לבית"**

30
31 באשר לשיק בגובה 200,000 ₪, מודה כי משכה את השיק בסמוך למועד הקרע,
32 והשתמשה בכספים לצרכיה שלה. עוד עולה מעדותה כי חששה שהאיש ינסה
33 לשים ידו על הכספים הללו ועל כן מיהרה למשכם (עמ' 111-112).

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

1 מעדות האיש עולה כי דבק בטענותיו, אך לא מסר הסבר לכך שמשך השנים ברור
2 היה כי האשה מנהלת חשבון בנק משל עצמה, והוא אינו דורש לברר לגביו דבר.

3
4 המסקנה היא כי כפי שהאיש ניהל עסקיו בחשבון נפרד בבנק לאומי, כך ניהלה
5 האשה את עניינה בחשבון נפרד בבנק הפועלים. את הכספים שנחשבו בעיניהם
6 משותפים הפקידו לחשבון הבנק המשותף, ומעבר לכך מובן היה כי כספים
7 המופקדים בחשבונות נפרדים, הבעלות בהם היא נפרדת. צויין כי קיים הגיון
8 כלכלי בהתנהלות זו, נוכח הפער בהכנסותיהם של הצדדים בשנים שלאחר
9 פרישת האשה לגמלאות, כפי שפורט לעיל.

10
11 לפיכך, אין מקום להורות לאשה להעביר לאיש חלק מן הכספים הללו.

12 (ה) זכויות הפנסיה של האשה ממקום עבודתה:

13
14
15 האיש טוען כי זכאי למחצית זכויות הפנסיה שמקבלת האשה ממבטחים ממועד
16 הקרע. בעת הגשת התביעה עמד התשלום על 389 ₪ לחודש וכיום עומד על 414 ₪
17 לחודש. בנוסף, לטענתו, ממועד הקרע נצבר סכום של 28,200 ₪ ועל כן זכאי
18 לקבל מחצית סכום זה בתוספת מחצית התשלום השוטף.

19
20
21 האשה טוענת כי מדובר בכספיה שלה ועל כן אין מקום להעביר לו חלק מהם.
22 עוד טוענת כי הדבר אף עולה מן ההסכם אליו הגיעו במסגרת תביעתה למזונות
23 אשה, בו צויין מפורשות כי עליו להעביר לה התשלום בנוסף לדמי הפנסיה.

24
25 כאן המקום לציין כי האיש נעדר זכויות פנסיוניות כלשהן, בהיותו נכה משרד
26 הבטחון, המקבל קצבה קבועה.

27
28 בעדויות לא נמצאה התייחסות לעניין זה, אך נוכח האמור לעיל בדבר הפרדת
29 הזכויות בין הצדדים, כאשר כל אחד מהם שומר לעצמו את פירות עבודתו, ונוכח
30 האמור בהסכם הראשוני, המסקנה היא כי מדובר בנכס הנמצא בבעלות האשה
31 בלבד. לפיכך, אין מקום להורות לה להעביר לאיש חלק כלשהוא מכספים אלה.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

(ו) הלוואה לבן שי:

האיש טוען כי ביום 28.7.99 נתנו שניהם לבן שי הלוואה בגובה 140,000 ₪, אלא שהאשה מקבלת לידיה החזרים חדשיים בגובה 1,000 ₪. בסיכומיו, מבקש לקבל מחצית הכספים שקיבלה ממועד הקרע ואילך, בסך 42,000 ₪. זאת, בהתבסס על עדותה לפיה עד אותו מועד שולמו לה 46,000 ₪.

האשה טוענת שאת ההלוואה נתנה לבן מכספיה שלה, ולכן זכאית למלוא החזרים. עוד טוענת כי בכתב ההגנה למזונות מתייחס אל הכספים הללו כאל כספיה שלה. יצויין כי אכן כך נטען.

עיון בהסכם ההלוואה, נספח טו לכתב ההגנה של האשה בתביעת הבעל בעניין הרכוש (בתמ"ש), מעלה כי הצדדים לו הם האשה (הגב' נ.י.) – מצד אחד, ובנה וכלתו (ש. ור.ל.) מצד שני, כדלקמן:

"הצהרה (מיום 28.7.99)

אנו, ר. ו.ש.ל., מאשרים קבלת הסה"כ של 140,000 ₪ בתאריך 15.7.99 מ.ל.נ.

אני מתחייבים בזאת, ביחד ולחוד, להעביר החזרים חדשיים על הסכום הנ"ל, בשיעורים קבועים ובהצמדה למדד, בחל מחדש מפטמבר 1999.

המדד שהתפרסם בתאריך 15.7.99 – 104.8

על החתום: ר.ל. ו.ש.ל."

הנה כי כן, בהסכם אין כל אזכור למר מ.ל. טענתו כי הוא שערך את ההסכם נשמעת תמוהה, אך אם נכונה היא יש בה כדי לתמוך במסקנה כי מדובר בהלוואה מטעם האשה לבד, שאם לא כן - היה טורח לציין כי מדובר בהלוואה מטעם שניהם.

עיון בעדות האיש מעלה כי כלל אינו מצוי בפרטי העניין: תחילה היה סבור כי מדובר ב - 80,000 ₪ (עמ' 35) ש' 4-5), לאחר מכן טען מדובר היה בסכום של 100,000 ₪ בלבד (עמ' 36 ש' 10-11), אך הודה כי לבסוף סודר העניין בין האשה לבין הבן. היא שישבה לשוחח עם הבן וכלתו, היא שהחליטה להלוות להם 140,000 ₪, היא שהחתימה אותם על הסכם ההלוואה (שאת תכנו לא טרח

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

לבדוק) והיא שקיבלה לחשבונה החזר חדשי של 1,000 ₪, אם כי בפועל החזירו
לה סכומים גבוהים יותר (עמ' 36 ש' 14-30).

עיון בעדות האשה מעלה כי עמדתה לפיה מדובר בהלוואה שלה לבן, מתוך
חשבונה שלה, לא הופרכה. האשה חזרה והדגישה כי מדובר בכספיה שלה,
ומטעם זה החליטה להגדיל את הסכום שתיתן לבן (עמ' 120-122).

לגוף העניין, הואיל ונקבע קודם לכן כי הכספים בחשבון הבנק הנפרד – שלה הם,
אין כל מקום להורות על השבת הכספים לאיש. זאת ועוד, יש להניח כי לו היו
שונים פני הדברים, ולו מדובר היה בחוב שטרם נפרע, היה האיש טוען כי מדובר
בחוב של האשה בלבד, שכן, כידוע, "להצלחה אבות רבים, הכשלון הוא יתום".

המסקנה העולה מן הדברים הללו היא כי הוסכם בין הצדדים שמדובר יהיה
בהלוואה שתצא מחשבון הבנק של האשה, מתוך הבנה הדדית כי פירעון
ההלוואה ייעשה לאותו חשבון. **לפיכך, אין להורות לאשה להשיב לאיש כספים
בגין הלוואה זו.**

(ז) מתנה לבן שי:

האשה טוענת כי עובר לחתונת הבן שי החליט האיש לתת לו מתנה בגובה
120,000 ₪, ומשך הכספים מחשבון הבנק המשותף שלא על דעתה. לפיכך,
מבקשת לקבל חזרה מחצית הסכום, בגובה 60,000 ₪.

האיש טוען כי מדובר במתנה שניתנה על דעת שניהם במשותף, חמש שנים טרם
מועד הקרע, ועל כן אין כל מקום להשבת כספים כלשהם.

עיון בעדויות מעלה כי טענת האיש לא הופרכה, והוא אף שב עליה ביתר שאת
כאשר הוא מדגיש כי מדובר בסכום שנתנו שניהם (עמ' 18 ש' 9-10) מהחשבון
המשותף (עמ' 35 ש' 4-8).

לגוף העניין, כאשר מדובר בכספים שניתנו לחתונת הבן, חמש שנים טרם מועד
הקרע, מחשבון הבנק המשותף, חלה ביתר שאת החזקה לפיה מדובר בהחלטה
משותפת. הנטל להוכיח אחרת מוטל על הטוען, ובנטל זה לא עמדה האשה.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

הרושם שנוצר הוא כי טענת האשה לא היתה באה לעולם אלמלא טען האיש בכתב תביעתו כי רצונו בהשבת חלק מכספי ההלוואה שהוחזרו לאשה על ידי הבן.

המסקנה העולה מן הדברים הללו הוא כי מדובר במתנה משותפת, ועל כן אין כל מקום להורות לאיש להשיב מחצית הכספים לאשה.

(ח) דמי שכירות בגין המגרש בעיר ק"ג:

האשה טוענת כי נוכח העובדה שמדובר בנכס משותף, זכאית לקבל מחצית דמי השכירות, בסכום מצטבר של 109,000 ₪. בנוסף, זכאית לקבל מחצית מכל תשלום עתידי בגין דמי השכירות הללו.

האיש טוען כי עקרונית אכן זכאית לקבלת מחצית התשלום, אך מעשית קיבלה את חלקה במסגרת תשלומי המזונות. עוד לטענתו, במסגרת המו"מ לגבי סכום המזונות, סוכם כי אם ישלם השוכר סכום נמוך יותר מדמי השכירות, יפחת בהתאמה גובה המזונות שתקבל האשה. האשה מכחישה טענה זו מכל וכל.

עיון בהסכם המזונות בתמ"ש 1א, מעלה כי לא נאמר בו דבר לגבי קשר כלשהוא בין דמי המזונות שישלם האיש לאשה, לבין דמי השכירות שיקבל מן המשרד.

עיון בעדות האיש מעלה כי חוזר על הטענה לפיה דמי השכירות שימשו למזונות (עמ' 20 ש' 22), ואף על הטענה לפיה הדבר עלה מספר פעמים במסגרת המו"מ בין הצדדים. האיש אף מפנה לתביעת המזונות מטעם האשה בה ציינה כי אחד ממקורות הכנסתו הוא דמי שכירות בגובה \$650 וטוען שוב ושוב כי \$650 הם הבסיס לקביעת הסכום בגובה 2,600 ₪. עם זאת, הודה כי הטענה בעניין ההקבלה בין דמי המזונות לבין דמי השכירות היתה מנת חלקו בלבד, ולא הושגה הסכמה על כך שהדבר יצויין בהסכמה שנמסרה לבית המשפט (עמ' 47 ש' 11-15).

עיון בעדות האשה מעלה כי מודה בכך שהאיש חזר באזניה על הדברים הללו כל העת (עמ' 101-102) ומודה בכך שעד כה לא ביקשה הכספים הללו, אך זאת, לטענתה, מפני שלא היה בה כל רצון לעסוק בעניינים כספיים אלה. יחד עם זאת,

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

לא נמצא בפיה כל הסבר לשאלה מדוע מעולם לא דרשה קבלת דמי השכירות הללו, למעט אמירה כללית לפיה אינה אוהבת לעסוק בכספים (עמ' 95-97).

המסקנה העולה מן הדברים הללו היא כי עד למועד הגשת התביעה ויתרה האשה על זכותה לקבלת מחצית דמי השכירות (כפי שויתר האיש על זכותו מלהעלות טענה בעניין המזונות). זכותם של שני אנשים בוגרים שלא לעמוד על טענותיהם הכספיות, מטעמיהם שלהם. ואולם, משעה שהוגשה התביעה, והאשה גילתה דעתה כי רצונה בקבלת מחצית חלקה, זכאית לקבלתו, החל במועד הגשת התביעה. **לפיכך, על האיש להעביר לאשה מחצית דמי השכירות שנתקבלו ממועד הגשת התביעה ביום 10.9.07 ואף מחצית מכל תשלום שיתקבל בעתיד.**

ט) מגרשים מעבר לקו הירוק

האשה טענה בכתב התביעה כי האיש רכש, בחייהם המשותפים, שני מגרשים מעבר לקו הירוק. **האיש טען** בכתב ההגנה כי מעולם לא רכש מגרשים כאמור, כי אכן שקל הדבר, אך לבסוף התברר כי העסקה אינה כדאית ועל כן מעולם לא בוצעה. לפיכך, אין מה לחלק. בנוסף, אם תמצא האשה את המגרשים הללו, תקבל את מלוא הזכויות בהם. כך טען גם בסיכומיו.

במהלך דיוני ההוכחות לא הביאה האשה ראיה כלשהיא לגבי המגרשים הנטענים הללו, ונוצר הרושם כי אינה עומדת עוד על טענתה זו.

התוצאה, לאור הודעת האיש, היא כי במידה וימצאו בעתיד מגרשים אותם רכש האיש מעבר לקו בירוק בתקופת החיים המשותפים, תהיה האשה זכאית לקבלתם במלואם.

ד. תביעת האיש לדמי שימוש ראויים בדירת המגורים

טענתו המרכזית של האיש היא כי נאלץ לעזוב את דירת המגורים המשותפת בשל התנהגותה המחפירה של רעייתו. מטעם זה, טוען כי זכאי לדמי שימוש ראויים בגובה מחצית דמי השכירות המקובלים.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

טענתה המרכזית של האשה היא כי האיש עזב את הבית מרצונו שלו, ללא כל קשר אליה. עוד טוענת כי ממילא אינו יכול להוכיח תביעתו הואיל ולא צירף חו"ד שמאי לגבי גובה דמי השכירות המקובלים עבור דירה זו.

סעיף 33 לחוק המקרקעין התשכ"ט-1969

"שותף שהשתמש במקרקעין משותפים חייב ליתר השותפים לפי חלקיהם במקרקעין, שכר ראוי בעד השימוש."

הלכת זרקא (זרקא נ' פארס ע"א 1492/90 דינים עליון כרך כ"ח עמ' 268) קובעת כי רק בן זוג שהוצא מדירתו על לא עוול בכפו, יהא זכאי לקבלת דמי שכירות ראויים מבן הזוג שנותר בדירה. זאת, להבדיל מבן זוג אשר בחר לעזוב הדירה מטעמיו שלו.

עיון בעדויות מעלה האיש מודה מפורשות בכך שעזב את הבית ביום 2.7.02 מרצונו הטוב והחפשי, ומעולם לא פנה לאף גוף על מנת לקבל הגנה מפני רעייתו (עמ' 24 ש' 2-11). בנוסף, מודה האיש בכך שבית הדין הפנה לייעוץ בו לא היה מעוניין (עמ' 23 ש' 10-15). האיש אף מודה כי יכול היה להיכנס הביתה כאוות נפשו ועשה כן כשלוש פעמים, על מנת ליטול חפצים וכד', אם כי נפגע מכל שלא איפשרה לו לקחת כורסא בה רצה (עמ' 25). האיש אמנם טען שנאלץ לעזוב את הבית בשל התנהגותה, אך לא פירט (עמ' 26 ש' 7-10). האיש מודה מודה כי מעולם לא דרש דמי שימוש עבור חלק בבית (עמ' 27 ש' 3-10).

בעדות האשה, לא נמצאה כל סתירה לטענתה לפיה לא היא שהורתה לאיש לעזוב את הבית, אלא מדובר ברצונות של האיש עצמו.

המסקנה העולה מן הדברים הללו היא כי אין כל מקום לחייב האשה בתשלום דמי שכירות ראויים לאיש, אשר בחר לעזוב הבית מרצונו, ועל כן תביעה זו נדחית.

סוף דבר, התוצאה היא כדלקמן:

1. התביעה לביטול חיוב במזונות אשה – מתקבלת, ועל כן האיש אינו חב במזונות אשתו החל ביום הגשת התביעה, 9.1.08 ואילך.

בית משפט לענייני משפחה באשדוד

2. טענות הצדדים בעניין הרכוש המשותף נדחות, למעט חיובו של האיש להעביר לאשה חלקה בגין דמי השכירות שנתקבלו מהשכרת המשרד בקריית גת, ועל כן יעביר האיש האיש לאשה מחצית התשלומים שנתקבלו בגין השכרת המשרד לתקופה שמיום 10.9.97 ואילך. הוראה מקבילה תינתן לכונס הנכסים לגבי הכספים המוחזקים בנאמנות.

3. תביעת האיש לדמי שימוש ראויים בדירת המגורים – נדחית.

4. נוכח העובדה שחלק מן התובענות נתקבלו וחלקן נדחו – אינני עושה צו להוצאות.

בכך נסתיים בירור התובענות ועל כן ייסגרו התיקים.

אחרית דבר,

טוב יעשו הצדדים, אשר הגיעו לשלב בו רשאים להנות מפרי עמלם, אם ישקיעו מרצם בטיפול נכדיהם, להבדיל מן העיסוק בענייני הכספים, אשר נסתיים בפסק דין זה.

ניתן היום, י"ט אדר ב תשע"ד, 21 מרץ 2014, בהעדר הצדדים.

ענת אלפסי, שופטת